

IX.

Betrænkning

over

Udkast til en Lov angaaende Afløsning af de Arvesæsterne paa de Kongelige Domainegodser, ifølge deres Skjoder paahvilende, i Forordningen af 26de Juni 1844 § 2 omhandlede, Kjørseler.

(Afgiven af det af Landstinget nedsatte Udvalg.)

Undertegnede Udvalg, der efter Landstingets Beslutning er udnævnt til at afgive Betænkning over Udkast til en Lov angaaende Afløsning af de Arvesæsterne paa de Kongelige Domainegodser, ifølge deres Skjoder paahvilende, i Forordningen af 26de Juni 1844 § 2 omhandlede, Kjørseler, maa, efter at have overveiet dette Udkast, i alt Væsentligt tiltræde det.

Man anerkjender nemlig det Billige og Retfærdige i, at Arvesæsterne paa de Kongelige Domainegodser aabnes Udgang til at faae afløste de paa deres Gaarde og Boelssteder ifølge deres Skjoder hvilende Kjørseler, der, ved at skulle præsteres in natura, ofte medføre noget Dvæst og Byrdefuldt for Øderne, og næsten altid maae falde uligeligen paa de forffjellige Udredere, og det nu faae meget mere som de efter Udgivelsen af Loven af 25de Februar 1851 ere blevne forøgede paa de Districter, i hvilke Domaineskovene ere beliggende, som Følge af de ved denne Lov Amtsforvalterne overdragne Forretninger.

Ligesom Udvalget saaledes maae billige det Princip, som ligger til Grund for, at Regjeringen ved nærværende Udkast ogsaa giver disse Arvesæstere Leilighed til at blive befriede for ved Naturalydelse at præstere Høveri-Kjørseler, efterat der ved Lov er sørget for, at alle andre Høverihyende i Landet kunne faae Høveriet afløst, saaledes er Udvalget ogsaa enig i Hensigtsmæssigheden af de Midler, som Udkastet indeholder til at fremme denne Afløsning, idet

den kan stee ved de i Loven af 4de Juli 1850 omhandlede Afløsnings-Commissioner, naar de Vedkommende ikke selv indbyrdes kunne blive enige om Afløsningen, og efter de i bemeldte Lov bestemte Regler for Vederlagets Størrelse, hvorved der haves Garanti for, at disse Kjørseler ville kunne blive afløste paa en for Øderne lempelig og retfærdig Maade, uden at der påføres Statskassen noget Tab.

Idet Udvalget saaledes tiltræder de Principer, hvorpaa Udkastet er baseret, har det derimod haft nogen Tvivl, om ikke Udkastet, hvis det uforandret emanerer som Lov, kunde give Anledning til, at vedkommende Arvesæstere, naar de holdt sig til Lovens Bogstav, ogsaa kunne gjøre Fordring paa at faae flere af de saakaldte Sognekjørseler, som de udelukkende yde i communale Anliggender, afløste paa den i Loven af 4de Juli 1850 bestemte Maade, eftersom det er vist, at flere af disse Skjoder, som Udvalgets Medlemmer have gjort sig bekendte med, ligesom ogsaa selve Forordningen af 26de Juli 1844 § 2, omtale Pligthydelse, som ligefrem maae henregnes til Sogneretser, saasom Transport af Tørv og Materialier til Kirker, Skoler og flere lignende Præstationer. Men slike Pligt-Kjørseler, som aabenbart kun stee i Communens Interesse, vil det imidlertid efter Udvalgets Mening ei gaae an at give Øderne Leilighed til at faae afløste paa den i Udkastet foreslaaede Maade, hvormod det efter de gjældende Lovbestemmelser maa blive ved-